

ÖRYGGISLEIÐBEININGAR

Útgáfudagur / útgáfa: 06.02.2008 / 3

Kemur í stað: 05.03.2004 / 2

Útskriftardagur: 30.4.2008

1. VÖRUHEITI OG FRAMLEIÐANDI

Vöruheiti:	Fantur 77/Ares-Fip	
Framleiðandi:	Mjöll Frigg hf.	
	Austursíða 3 603 Akureyri Sími: 512 3000 Fax: 512 3059 Netfang: akureyri@mjollfrigg.is	Vesturvör 30C 200 Kópavogur Sími: 512 3000 Fax: 568 0161 Heimasíða: www.mjollfrigg.is
Slys:	Hafið samband við lækni eða Eitrunarmiðstöð Landspítala-háskólasjúkrahúss í síma 543 2222. Hafið meðferðis merkimiða eða þessar öryggisleiðbeiningar ef leita þarf lækni. Sími Neyðarlínunnar er 112.	

2. SAMSETNING / UPPLÝSINGAR UM INNIHALD

Innihald (m.a.):	CAS-nr.	EINECS-nr.	Varnaðarmerki	H-setn.	Styrkur
Efni					
Kalíumhýdroxíð	1310-58-3	215-181-3	C	35-22	10-15%
Natríumhýpóklórít	7681-52-9	231-668-3	C	31-34	<5%
Laurylamíðoxíð	68955-55-5	273-281-2	Xi,N	38-41-50	<5%

Varnaðarmerki, hættu- og varnaðarsetningar, sjá lið 15.

3. VARÚÐARUPPLÝSINGAR

Ertir augu, húð og öndunarfæri.

Við upphitun eða ef varan blandast sýrum eða súrum hreinsiefnum myndast klórgas, sem við innöndun getur valdið hósta, sviða í nefi og munni, ógleði, þyngslum yfir brjóstið og andarteppu. Við háan styrk er jafnvel hættu á vökvamyndun í lungum (lungnabjúg), sem getur komið fram eftir nokkrar klukkustundi án sýnilegra einkenna.

Ef varan kemst í snertingu við vissa málma (t.d. sink eða ál) myndast vetni sem hugsanleg getur myndað sprengifima blöndu með andrúmslofti.

4. SKYNDIÐHJÁLP

Snerting við augu:	Mikilvægt! Skolið strax með miklu vatni í a.m.k. 25 mínútur. Haldið augnalokum sundurglenntum á meðan. Leitið strax lækni. Augnlæknir.
Snerting við húð:	Skolið strax með miklu vatni. Fjarlægjið strax fatnað, skartgripa o.þ.h. sem slest hefur á. Leitið lækni hafi húðin skaðast eða ef erting og/eða roði eru viðvarandi. Einungis læknir má meðhöndla ætingarsár.
Inntaka:	Skolið strax munn og drekkið mikið vatn. Framkallið <u>ekki</u> uppsölu! Hafið strax samband við lækni. Athugið! Reynið aldrei að koma nokkru ofan í meðvitundarlaust fólk.
Innöndun:	Ferst loft, hiti og hvíld. Skolið nef og munn með vatni. Leitið strax lækni ef mikilla óþæginda verður vart. Athugið! Reynið aldrei að koma nokkru ofan í meðvitundarlaust fólk.

5. BRUNI/AÐFERÐIR VIÐ AÐ SLÖKKVA ELD

Brennanleiki:	Brennur ekki (gefur frá sér klórgas við upphitun – sjá 10. lið).
Varúðarráðstafanir:	Ílát í nánd við eld skulu fjarlægð eða kæld með vatni.
Annað:	Hitni varan (t.d. vegna nálægs elds) getur myndast klórgas.

6. EFNALEKI

Almennt: Sjá 5., 8. og 10. lið.

Mjöll Frigg hf.

Bls. 1/4

Fantur 77/Ares-Fip

Til verndar fólki:	Sjá 8. lið.
Til verndar umhverfi:	Komið í veg fyrir að mikið magn vörunnar komist í niðurföll eða berist á annan hátt út í sjó eða vötn - eða mengi jarðveg.
Hreinsun:	
- Lítil leki:	Stöðvið lekann og skolið niður með miklu af vatni.
- Mikill leki:	Stöðvið lekann fylgi því ekki mikil áhætta. Þynnið með miklu af vatni. Hlutleysið ef mögulegt með natríumþíósúlfati. Ef mögulegt er skal nota ísogsefni – einungis sand eða jarðveg.

7. MEÐHÖNDLUN OG GEYMSLA

Meðhöndlun:	Sýnið aðgæslu og notið viðeigandi hlífðarbúnað (sjá 8. lið). Opnið umbúðir varlega. Haldið fjarri efnum sem hvarfast geta við vöruna (sjá 10. lið) – sérstaklega sýrum og súrum hreinsiefnum.
Geymsla:	Geymið vöruna í upprunalegu umbúðunum, lokuðum og fjarri hitagjöfum og efnum sem hún getur hvarfast við (sjá 10. lið) – sérstaklega sýrum og súrum hreinsiefnum. Geymsluþol er eitt ár frá framleiðsludegi. Æskilegt geymsluhitastig er 5-20°C. Varan má ekki frjósa.

8. EFTIRLIT MEÐ MENGUN / PERSÓNULEGUR HLÍFÐARBÚNAÐUR

Mengunarmörk: Engin mengunarmörk hafa verið sett fyrir vöruna. Um þau hráefni sem notuð eru í vöruna og getið er í reglugerð 154/1999 um reglur og leiðbeiningar um mengunarmörk og aðgerðir til að draga úr mengun á vinnustöðum gildir eftirfarandi:

Efni	CAS-nr.	EINECS-nr.	Meðalgildi	Þakgildi
Natríumhýpóklóríð	7782-50-2	231-668-3	0,5 ppm (1,5 mg/m ³)	1 ppm (3 mg/m ³)
Kalíumhýdroxíð	1310-58-3	215-181-3	-	2 mg/m ³

Tæknilegar öryggisráðstafanir:

Góð loftræsting. Möguleiki til augn- og húðskolonar með vatni. Vinnu skal ætíð skipuleggja og framkvæma þannig að mengun sé eins lítil og kostur er.

Persónuhlífar:

- Augu: Hlífðargleraugu eða andlitshlíf.
- Hendur: Hlífðarhandskar úr PVC, neópren eða gúmmí.
- Öndunarfæri: Sé loftræsting ekki góð þegar unnið er með háþrýstidælar eða kvoðukerfi ber að nota gassgrímu með samsettu gassíum; B og P.
- Annað: Klæðist hlífðarfatnaði – sérstaklega þegar unnið er með háþrýstidælar eða kvoðukerfi.

9. EÐLIS- OG EFNAFRÆÐILEGIR EIGINLEIKAR

Útlit:	Tær, gulur vökvi.		
Lykt:	-		
pH:	~14.		
pH, þynnt lausn:	12,1 ± 0,2. 12,6 ± 0,2.	Styrkur [%]:	1,0. 3,0.
Suðumark [°C]:	>100.	Þrýstingur [kPa]:	-
Bræðslumark [°C]:	<5.		
Íkveikjumark [°C]:	Óþekkt.		
Hætta á sjálfíkveikju:	Engin.		
Eldnærandi eiginleikar:	Engir.		
Gufuþrýstingur [kPa]:	Óþekktur.	Hitastig [°C]:	-
Eðlisþyngd [kg/m³]:	1236 ± 2.	Hitastig [°C]:	20.
Leysanleiki í vatni:	Leysanlegt í öllum hlutföllum.		
Leysanleiki í öðrum leysiefnum:	Óþekktur.		
Seigja [mPa·s]:	Óþekkt.	Hitastig [°C]:	-

10. STÖÐUGLEIKI OG HVARFGIRNI

Stöðugleiki:	Varan er stöðug við tilætlaða notkun.
Aðstæður sem ber að forðast:	Mikill hiti.
Efni sem ber að forðast:	Sýrur og súr hreinsiefni.
Hættuleg niðurbrots-efni:	Klörgas.

11. EITURFRÆÐILEGAR UPPLÝSINGAR

Eiturefnafæðilegar upplýsingar:

- Erting: Ætandi.
- Ofnæmi: Ekki þekkt fyrir vöruna sjálfa, en hún inniheldur engin ofnæmisvaldandi hráefni.
- Krabbamein: Ekki þekkt fyrir vöruna sjálfa, en hún inniheldur engin krabbameinsvaldandi hráefni.

Heilsuhætta: Sjá 3. lið.

12. HÆTTUR GAGNVART UMHVERFINU

Almennt:	Engin þeirra hráefna sem notuð eru í vöruna flokkast sem hættuleg umhverfinu.
Lífniðurbrot:	Niðurstöður rannsókna á hráefnunum sem notuð eru í vöruna benda til þess að langstærstur hluti hennar brotni auðveldlega niður í náttúrunni, en lítil hluti hennar (<1%) brotni hægar niður.
Eituráhrif í vatni:	Hátt sýrustig efnisins ásamt myndun virks klórs getur m.a. haft í för með sér fiskdauða og truflanir á vatnshreinsunarbúnaði. Ætandi áhrifa á fisk (jafnvel fiskdauða) verður vart sé sýrustigið hærra en (pH>9). Sé efnið þynnt hlutleysist það fljótt.
Þrávirkni:	Komist efnið í snertingu við lífræn efnasambönd (t.d. við notkun eða leka í skólp) geta myndast lífræn klórefnasambönd sem safnast fyrir í fæðukeðjunni.

13. FÖRGUN

Ekki má urða vöruna. Sé um lítið magn að ræða á að blanda vörunni varlega saman við mikið vatn og meðhöndlið eins og um lítinn efnaleka sé að ræða (sjá 6. lið). Hafið samband við framleiðanda eða spilliefnamóttöku ef um mikið magn er að ræða. Tómar umbúðir skal skola a.m.k. tvisvar sinnum með vatni áður en þær eru endurnýttar, endurunnar eða fargað. Gallaða vöru á að senda til framleiðanda. Að öðru leit er vísað í reglugerð 737/2003 um meðhöndlun úrgangs.

14. FLUTNINGUR

ADR (flutningar á vegum)

SP-númer:	1791
Innihaldslýsing:	HÝPÓKLÓRÍTLAUSN MEÐ Á MILLI 5 OG 16% VIRKUR KLÓR
Flokkur:	8
Pökkunarflokkur:	III
Hættunúmer:	80
ADR-merking:	8

IMDG (flutningar á sjó)

UN-number:	1791
Proper ship name:	HYPOCHLORITE SOLUTION WITH BETWEEN 5 AND 16% ACTIVE CHLORINE
Class:	8
Page:	8186
Packing group:	III

DGR (flutningar í lofti)

UN-number:	1791
Proper ship name:	HYPOCHLORITE SOLUTION WITH BETWEEN 5 AND 16% ACTIVE CHLORINE
Packing group:	III

15. UPPLÝSINGAR UM LÖG, REGLUGERÐIR EÐA REGLUR

Unnið samkvæmt reglugerð 1027/2005 um öryggisblöð, reglugerð 154/1999 um reglur og leiðbeiningar um mengunarmörk og aðgerðir til að draga úr mengun á vinnustöðum ásamt síðari breytingum og reglugerð 737/2003 um meðhöndlun úrgangs. Merkingar eru í samræmi við reglugerð nr. 236/1990 um flokkun, merkingu og meðferð eiturefna, hættulegra efna og vörutegunda sem innihalda slík efni ásamt síðari breytingum.

Merking:**H-setningar:**

- 31 Myndar eitraða lofttegund í snertingu við sýru.
35 Mjög ætandi.

V-setningar:

- 26 Berist efnið í augu skal strax skola vandlega með miklu vatni og leita læknis.
28 Berist efnið á húð, skal strax þvo með miklu vatni.
36/37/39 Notið viðeigandi hlífðarfatnað, hlífðarhanska og hlífðargleraugu/andlitsgrímu.
45 Leitið umsvifalaust læknis ef slys ber að höndum eða ef lasleika verður vart; sýnið umbúðamerkingarnar ef unnt er.

16. AÐRAR UPPLÝSINGAR

- Vottanir/samþykktir:** Varan er vottuð af Umhverfisstofnun til notkunar í matvælaíðnaði (02-370).
Útgáfudagur: 06.02.2008
Útgáfa: 2.
Kemur í stað: 05.03.2004
Höfundur: Ásgeir Ívarsson.
Endurskoðað: Heimir Haraldsson.

Þessar öryggisleiðbeiningar eru samdar með það í huga að koma á framfæri heilsu-, öryggis- og umhverfisupplýsingum er lúta að meðhöndlun og notkun vörunnar.

Þær upplýsingar sem fram koma eru byggðar á gögnum sem framleiðandi telur áreiðanleg. Sum þessara gagna eru látin í té af hráefnaframleiðendum og því getur framleiðandi ekki ábyrgt að þau séu í alla staði rétt.

Framleiðandi getur ekki stjórnað eða haft vitneskju um aðstæður og aðferðir við meðhöndlun, geymslu, notkun eða förgun vörunnar eftir að hún hefur verið seld kaupanda. Af þessum ástæðum tekur framleiðandi ekki ábyrgð á slysum eða öðru tjóni sem rekja má til eða er á einhvern annan hátt tengt meðhöndlun, geymslu eða notkun vörunnar.

Þessar öryggisleiðbeiningar voru einungis samdar fyrir þessa tilteknu vöru og því á einungis að nota þær í því sambandi. Sé efnið blönduð öðrum efnum eða hún notuð sem hluti af annarri vöru er mögulegt að þessar öryggisleiðbeiningar séu ekki lengur viðeigandi.